

**Rīgas Stradiņa universitāte
Psiholoģijas laboratorija
Testu un aptauju reģistrs**

1. Instrumenta nosaukums latviešu valodā, autora vārds uzvārds, adaptācijas vai izveides gads:

Māsu darba vides organizatorisko faktoru skala, Apine, G., 2019.

2. Instrumenta nosaukums oriģinālvalodā (adaptētajam instrumentam), autora vārds uzvārds, izveides gads:

The Practice Environment Scale - Nursing Work Index (PES-NWI), Lake, 2002.

3. Īss instrumenta vispārīgs raksturojums(ko mēra, cik un kādas skalas un jautājumi, atbilžu sniegšanas forma, atslēga jeb atbilžu interpretācija u.c.):

Skala izstrādāta 2002. gadā (pēdējais atjauninājums 2013. gada 14. jūnijs), lai novērtētu māsu prakses vides apstākļus. Instruments izstrādāts analizējot faktorus, kas iegūti 1986. gadā aptaujājot māsas 16 slimnīcās un 1999. gadā aptaujājot 11 636 māsas visā Pensilvānijā (Lake, 2002). Lai novērtētu māsas prakses vides saistību, ar pacientu aprūpes kvalitāti un māsu rezultātiem, vai citiem aprakstošiem mērķiem, ir veikti 49 pētījumi, izmantojot "Māsu darba vides organizatorisko faktoru skalu" (PES- NWI).

PES-NWI ir adaptēts, tulkots 23 valodās, un pārbaudīta daudzās starptautisko māsu grupās. Divdesmit pētījumos ir novērtēti PES-NWI psihometriskie rādītāji kopš tā izstrādes. No 32 rakstiem, kas publicēti laika periodā no 2010. - 2012. gadam un tika pārskatīti, 17 raksti norādīja uz uzticamību un derīgumu. 13 pētījumos tika izmantots Kronbaha alfas koeficients, kurš svārstījās no 0,71 - 0,96, izņemot vienu ar 0,67 un vienu ar 0,53 koeficientu (ar mazu izlases lielumu). Pētījumos izlases lielums svārstījās no 46 līdz 98116 māsām.

Māsu darba vides organizatorisko faktoru skala sastāv no 31 jautājumiem, kas veido piecas apakšskalas: 1. apakšskala - Māsas līdzdalība slimnīcas darbībā (Nurse Participation in Hospital Affairs) – māsu karjeras attīstības iespējas un māsas pilnveides iespējas, organizācijas struktūra un kultūra; 2. apakšskala - Pacientu aprūpes kvalitātes pamati (Nursing Foundations for Quality of Care) – sniegtās aprūpes kvalitāte, organizācijas kultūra; 3. apakšskala - Māsas vadītāja spējas, līderība un māsu atbalsts (Nurse Manager Ability, Leadership, and Support of Nurses) – organizācijas kultūra; organizācijas struktūra, 4. apakšskala - Personāla un resursu pietiekamība (Staffing and Resource Adequacy) – resursu pietiekamība; laiks darba paveikšanai; 5. apakšskala - Māsas - ārsta koleģiālās attiecības (Collegial Nurse-Physician Relations) – komunikācija.

4. Informācija par instrumenta lietošanas noteikumiem:

Latviskotā versija ir Psiholoģijas laboratorijas rīcībā, taču mūsu rīcībā nav informācijas par instrumenta izmantošanas nosacījumiem. Tādēļ lūdzam vērsties pie oriģināla autora ar lūgumu izmantot latviski adaptēto instrumentu sava darba vajadzībām. Rakstiski saņemtā atļauja ir jāiesūta Psiholoģijas laboratorijas testu un aptauju reģistra atbildīgajai kontaktpersonai ([skat. reģistra web](#)). Pēc tam, balstoties uz no oriģināla autora saņemto informāciju un Jūsu iesniegumu, izsniegsim Jums instrumentu.

Lūdzam salīdzināt izsniegto aptauju ar oriģināla aptauju, jo anketa iegūta no adaptācijas autores darba un kokrētā aptauja ir integrēta kopējā anketā, to neizdalot; konkrētajai aptaujai pētījuma anketā ir vai var būt pievienoti vēl citi instrumenti un jautājumi, kas, iespējams, neattiecas uz šo aptauju. Iespējams, var būt veikti citi iespējami pārveidojumi, tāpat iespējama pantu (jautājumu) skaita nesakrītība vai neatbilstība, vai jebkuras citas izmaiņas.

5. Īsa pamatinformācija par adaptētā vai izveidotā instrumenta psihometriskajiem rādītājiem (piem. Kronbaha alfas koeficients) un/vai izlases raksturojums:

Izlase: 267 māsas, kuru vecums bija robežās no 21 līdz 69 gadiem. Skalas iekšējā saskaņotība noteikta ar Kronbaha alfu (α) un datu apstrāde veikta ar profesionālās statistikas datu apstrādes programmu IBM SPSS Statistics v.23.0, iegūstot sekojošus datus:

- 1) Māsas līdzdalība slimnīcas darbā - skalas vidējais 2,3, $\alpha = 0,775$;
- 2) Pacientu aprūpes kvalitātes pamati - skalas vidējais 2,6, $\alpha = 0,738$;
- 3) Māsas vadītājas spējas, līderība un māsu atbalsts - skalas vidējais 2,7, $\alpha = 0,791$;
- 4) Personāla un resursu pietiekamība - skalas vidējais 2,1, $\alpha = 0,6333$;
- 5) Māsas – ārsta koleģiālās attiecības - skalas vidējais 2,7, $\alpha = 0,817$.

Iegūtie rezultāti uzrāda pietiekami augstu skalu iekšējo saskaņotību (izņemot skalu Personāla un resursu pietiekamība), jo pārsniedz 0,7 robežas (Kronbaha alfa (α) robežās no 0,7 – 0,8 - labs praktiskiem mērķiem).

Informāciju, balstoties uz Apines, G., 2019. gada maģistra darbā sniegto informāciju sagatavoja L. Regzdiņa-Pelēke 07.11.2020.

Ja Jums rodas jautājumi par šo aprakstu, interesē RSU adaptētie vai izveidotie instrumenti, to pieejamība, izmantošanas iespējas, kā arī rodas jebkuri jautājumi saistībā ar testu un aptauju reģistru, sazinieties ar Psiholoģijas laboratorijas testu un aptauju reģistra atbildīgo kontaktpersonu. Kontaktinformāciju meklējiet reģistra mājas lapā: <https://www.rsu.lv/psihologijas-laboratorija/testu-aptauju-registrs>